

Integrovaný registr znečišťování – otázky a odpovědi č. 1

Vypracoval: Projektový tým IRZ, Ministerstvo životního prostředí

Vypracováno: 20. 7. 2004, Praha

Důležité kontakty:

Ministerstvo životního prostředí

Odbor posuzování vlivů na životní prostředí a IPPC

Oddělení IPPC - Projekt IRZ

Vršovická 65

100 10 Praha 10

Ing. Jan Maršák – jan_marsak@env.cz

Ing. Marie Svojtíková – marie_svojtikova@env.cz

Ing. Petr Volf – petr_volf@env.cz

Důležité odkazy

Integrovaný registr znečišťování: www.irz.cz ; irz.info@env.cz

Ministerstvo životního prostředí: www.env.cz

Co je integrovaný registr znečišťování životního prostředí?

Integrovaný registr znečišťování životního prostředí (zkráceně integrovaný registr znečišťování – IRZ) je databáze údajů o vybraných látkách, jejich přenosech a emisích.

Jaké je legislativní zakotvení IRZ

Vznik IRZ upravuje zákon č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a prováděcím předpisem je nařízení vlády č. 368/2003 Sb., o integrovaném registru znečišťování.

Kolik látek bude v IRZ sledováno?

V roce 2004 a v letech následujících se bude sledovat 72 látek podle přílohy č. 1 k nařízení vlády č. 368/2003 Sb., o integrovaném registru znečišťování. Poslední ohlášení podle této přílohy bude za rok, ve kterém vstoupí v platnost a stane se pro Českou republiku závazným Protokol o registrech úniků a přenosů znečišťujících látek. Po vstupu Protokolu v platnost se začne sledovat 88 látek. IRZ bude nastaven tak, aby mohlo docházet k jeho rozšiřování.

Kdo je tzv. uživatel registrované látky?

Uživatel registrované látky je definován v § 2 písm. l) zákona č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a omezování znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů (zákon o integrované prevenci). Uživatelem registrované látky se rozumí provozovatel zařízení, jakož i jiná právnická nebo fyzická osoba, která provozuje technickou nebo technologickou jednotku v níž je zpracovávána nebo produkována látka evidovaná v integrovaném registru znečišťování.

Kdy vzniká povinnost ohlašovat údaje do IRZ?

Povinnost ohlašovat do IRZ vzniká v případě, že množství ohlašované látky v emisích nebo přenosech je rovné nebo vyšší než stanovený hmotnostních práh (tzv. ohlašovací práh).

K jakému datu se do IRZ ohlašuje?

Datum splnění ohlašovací povinnosti do IRZ je stanoveno na 15.2. Hlásí se údaje za předchozí rok. Prvním ohlašovacím rokem bude rok 2004. Ohlašovací povinnost je tedy třeba splnit do 15.2. 2005. V určitých případech může MŽP na žádost uživatele registrované látky prodloužit lhůtu do 15.2., nejdéle však o 60 dní.

Pokud uživatel registrované látky splňuje podmínky pro ohlášení do IRZ, mění se nějakým způsobem ohlašování ostatních údajů z oblasti znečišťování životního prostředí?

Ano. Nařízení vlády o integrovaném registru znečišťování stanoví, že uživatel registrované látky ohlašuje současně s údaji do integrovaného registru znečišťování i další údaje z evidence v oblasti životního prostředí, které je jinak povinen ohlašovat podle zvláštních právních předpisů (podle zákona o ochraně ovzduší, vodního zákona a zákona o odpadech). Zákon o integrované prevenci v § 23 dále uvádí, že uživatel registrované látky není povinen, pokud splní ohlašovací povinnost do IRZ, hlásit stejné údaje zahrnuté do ohlašovací povinnosti dalším správním úřadům podle zvláštních právních předpisů.

Co znamená ustanovení § 4 nařízení vlády č. 368/2003 Sb. o současném ohlašování údajů z různých evidencí v životním prostředí?

§ 4 nařízení vlády č. 368/2003 Sb. uvádí, že uživatel registrované látky ohlašuje současně s údaji do integrovaného registru znečišťování podle přílohy č. 4 k tomuto nařízení i další údaje z evidence v oblasti životního prostředí, které je jinak povinen ohlašovat podle zvláštních právních předpisů. Ustanovení tohoto paragrafu odkazuje ke vzniku přístupového místa pro ohlašovatele - centrální ohlašovny. **Ohlašování přes jeden přístupový bod neznamená ovšem ohlašování v jednom termínu.** Termíny podle zvláštních právních předpisů zůstávají dále platné. Uživatel registrované látky proto musí splnit povinnosti, které jsou mu uloženy zvláštními právními předpisy. Pro ohlášení přesně specifikovaných údajů (viz. integrovaný formulář) bude využívat centrální ohlašovnu.

Mění se termíny ohlašování ostatních údajů podle složkových předpisů vzhledem k termínu ohlášení do integrovaného registru znečišťování (do 15.2.)?

Ne. Termíny ohlašování dané složkovými zákony zůstávají nedotčeny. Pokud je stanoveno například ve vodním právu ohlašovat údaje do 31.1., tak se tento termín nemění a uživatel registrované látky, pokud zároveň má ohlašovací povinnosti vyplývající z vodního práva, musí termín dodržet.

Co je centrální ohlašovna?

V případě IRZ se jedná o rozhraní mezi ohlašovatelem a dotčenými subjekty pověřenými konkrétními úkoly na základě platné legislativy.

Koho se týká ohlašování přes centrální ohlašovnu?

Systém ohlašování přes centrální ohlašovnu se dotkne pouze ohlašovatelů do IRZ. Pokud tedy ohlašovatel nesplňuje podmínky ohlašovací povinnosti do IRZ pak se ho systém centrálního ohlašování netýká.

Co je to integrovaný formulář?

Integrovaný formulář obsahuje kromě formuláře pro IRZ i vybrané formuláře z jednotlivých oblastí životního prostředí. V integrovaném formuláři se tak vyskytují formuláře pro plnění ohlašovacích povinností z oblasti ovzduší, vody a odpadového hospodářství. Nejsou v něm ovšem všechny formuláře, které se vyskytují ve zvláštních právních předpisech.

Jakým způsobem budou údaje do IRZ ohlašovány?

Uživatel registrované látky bude ohlašovat požadované údaje v elektronické podobě. Z ohlášení v elektronické podobě se vytvoří vytištěním listinná podoba ohlášení, kterou je uživatel registrované látky povinen zaslat Ministerstvu životního prostředí. Listinná podoba ohlášení musí být opatřena podpisem fyzické osoby, která je uživatelem registrované látky, nebo podpisem osoby, která je statutárním orgánem právnické osoby nebo jeho členem, je-li uživatelem registrované látky právnická osoba. Ohlášení v listinné podobě musí být svázáno do jediného svazku.

Vzniká ohlašovací povinnost v případě, že nejsou překročeny stanovené ohlašovací prahy?

Ne. Ohlašovací povinnost mají pouze uživatelé registrované látky, pokud množství ohlašované látky v emisích nebo přenosech je shodné nebo vyšší se stanoveným ohlašovacím prahem.

Co jsou to přenosy (mimo lokalitu)

Přenosem (mimo lokalitu) je třeba rozumět přesun znečišťujících látek nebo odpadů určených k odstranění nebo využití a znečišťujících látek v odpadních vodách určených k čištění mimo hranice zařízení. V případě IRZ se o přenosech hovoří v souvislosti s odpady a vypouštěním odpadních vod do kanalizace zakončené čistírnou odpadních vod umístěnou mimo provozovnu.

Je pojem uživatel registrované látky totožný s pojmem provozovatel zařízení?

Ne. Jedná se o rozdílné pojmy, které jsou oba definovány v zákoně o integrované prevenci. Pojem uživatel registrované látky je širší než provozovatel zařízení IPPC. Uživatel registrované látky nemusí být provozovatel zařízení a zároveň provozovatel zařízení nemusí být uživatelem registrované látky.

Ohlašují údaje do IRZ pouze provozovatelé zařízení podle přílohy č. 1 k zákonu o integrované prevenci?

Ne. Do IRZ ohlašují údaje uživatelé registrované látky, kteří jsou definováni jinak než provozovatelé zařízení podle přílohy č. 1 k zákonu o integrované prevenci. Provozovatelé zařízení podle přílohy č. 1 k zákonu o integrované prevenci jsou povinni v případě ohlašování do IRZ vyplnit kódy NOSE-P.

Může uživatel registrované látky při zjišťování toho, zda překračuje ohlašovací prahy těchto látek, využít povinností uložených ve zvláštních právních předpisech?

Ano. Pokud uživatel registrované látky disponuje validními informacemi o emisích (případně přenosech) registrovaných látek v provozu (v odpovídajících jednotkách – pro IRZ kg/rok), které jsou zjištěny pomocí povinností uložených složkovými zákony, je samozřejmě možné, je použít i pro ohlášení do IRZ. V zákoně o integrované prevenci (§ 25 odst. 1) je stanoveno, že pro evidenci údajů nezbytných ke splnění ohlašovací povinnosti do IRZ lze použít shodných údajů evidovaných podle zvláštních právních předpisů. Rovněž v nařízení vlády č. 368/2003 Sb. se uvádí, že uživatel registrované látky může ke zjišťování a vyhodnocování ohlašovaných látek použít metody podle složkových právních předpisů.

K čemu slouží evidence podkladů nezbytných pro splnění ohlašovací povinnosti do IRZ?

Tuto evidenci vede uživatel registrované látky proto, aby mohl splnit ohlašovací povinnost do IRZ. Formu a způsob vedení evidence upraví prováděcí právní předpis (vyhláška), kterou vydá MŽP.

Budou se přes centrální ohlašovnu hlásit veškeré údaje z jednotlivých oblastí životního prostředí?

Ne. Prozatím se přes centrální ohlašovnu budou ohlašovat údaje zahrnuté do integrovaného formuláře.

Podléhá neohlášení údajů do IRZ sankcím?

Ano. Podle § 37 odst. (1) podléhá sankci až do výše 500 000 Kč - nesplnění ohlašovací povinnosti do IRZ, nedoplnění chybějících údajů do IRZ ve stanovené lhůtě a uvedení nepravdivých údajů. Pokutu uživateli registrované látky ukládá Česká inspekce životního prostředí.

Kdy budou údaje z IRZ přístupné veřejnosti?

Ministerstvo životního prostředí zveřejňuje údaje ohlašované do IRZ do 30. září běžného roku za předchozí kalendářní rok na portálu veřejné správy. Ministerstvo životního prostředí každoročně publikuje v listinné podobě nebo elektronické podobě informace vybrané a zpracované na základě údajů ohlašovaných do integrovaného registru znečišťování.

Kde jsou uvedeny povinné údaje ohlašované do IRZ?

Povinné údaje jsou uvedeny v příloze č. 4 k nařízení vlády č. 368/2003 Sb. Povinné údaje bude obsahovat formulář pro ohlašování do IRZ.

Co jsou to kódy NOSE-P a kde jsou uvedeny?

Kódy NOSE-P (Nomenclature of Sources of Emission - Process List) jsou standardně používanou nomenklaturou zdrojů emisí. Kódy vyplňují pouze provozovatelé zařízení spadajících do činností podle přílohy č. 1 k zákonu o integrované prevenci. Kódy NOSE-P jsou uvedeny v příloze č. 5 k nařízení vlády o integrovaném registru znečišťování.